

Setembre crític | | Actualitzat el 16/10/2017 a les 09:30

Les amenaces i coaccions de tres directius d'Esfosa contra la COS arriben a judici

El sindicat demana 50.000 euros per danys i perjudicis a l'escorxador osonenc i els tres directius denunciats, Josep Ramisa, Ramon Baucells i Gil Castañé, les coaccions dels quals consten en una gravació de la reunió | El judici es farà el 24 d'octubre en un jutjat social de Granollers



Josep Ramisa, sortint del jutjat de Vic després de suspendre per tercera vegada el seu judici per insults racistes | Dolors Pena

El Jutjat Social número 3 de Granollers ha fixat pel dimarts 24 d'octubre el judici a Esfosa i tres dels propietaris de l'escorxador, Josep Ramisa, Ramon Baucells i Gil Castañé. Ramisa, Baucells i Castañé eren tres dels principals accionistes d'Esfosa l'agost de 2016, quan es van reunir amb el comitè d'empresa i els van amenaçar amb tancar l'escorxador si no feien fora la Coordinadora Obrera Sindical (COS) del comitè. En aquella reunió, a una gravació de la qual ha tingut accés Setembre i un resum de la qual va ser publicada en el seu moment a la Directa, els tres directius parlaven en nom de la propietat d'Esfosa. La COS tenia, i encara té, 7 dels 9 membres del comitè després que guanyés les eleccions sindicals de 2014 en el que va ser la irrupció del sindicat de l'Esquerra Independentista al controvertit sector carni. Arran de les amenaces proferides pels tres directius, ara la COS demana, entre altres coses, una indemnització per danys i perjudicis de 50.000 euros.

En la seva demanda, la COS sol·licita que es declari la vulneració del dret fonamental a la llibertat sindical i la «nul·litat radical de la pràctica antisindical» duta a terme per Esfosa i els seus

directius. També que l'empresa deixi de vulnerar el dret a la llibertat sindical, «reconeixent-se al sindicat COS el seu dret a realitzar activitat sindical a Esfosa en un futur sense ingerències empresarials de cap tipus». I a part dels 50.000 euros d'indemnització per danys i perjudicis, es sol·licita que, en cas de ser condemnada, Esfosa publiqui la sentència en els taulers d'anuncis de l'empresa per un període no inferior a un mes i a sufragar la publicació del contingut de la resolució judicial en dos diaris de premsa escrita d'àmbit comarcal i d'àmbit nacional.

La reunió entre els tres directius d'Esfosa i el comitè d'empresa va tenir lloc el 12 d'agost al restaurant Cantàbria de Gurb. La COS, però, fa extensiva la demanda a tots els fets succeïts entre març i setembre de 2016. En concret, entre la vaga dels dies 29 i 30 de març que va paralitzar l'activitat en l'escorxador vigatà, un dels més grans de l'Estat espanyol, i el 12 de setembre, quan hi va haver una votació convocada per un grup de treballadors propers a la direcció per revocar el comitè elegit en les eleccions sindicals de 2014. Arran de l'èxit de la vaga, la primera que hi havia durant anys al sector carni català, la COS considera que la direcció d'Esfosa va fer diverses maniobres per fer fora del comitè al sindicat, a qui atribuïa en bona part l'èxit de la vaga i l'extensió del conflicte a altres escorxadors.

Una reunió amb amenaces i coaccions de la qual existeix una gravació

A la reunió del 12 d'agost de 2016 hi van assistir els tres directius ara denunciats i diversos membres del comitè d'empresa, però també, segons consta en la denúncia interposada per la COS al jutjat, quatre caps de departament que, segons el sindicat, van ser els que posteriorment van promoure formalment l'assemblea revocatòria per retirar la confiança en el comitè.

De la reunió n'existeix una gravació, un extracte de la qual pot escoltar-se en el següent vídeo:

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=9JtB07UWoWg>

Com pot escoltar-se en la gravació, Josep Ramisa -que és qui portava la veu cantant- i els altres dos industrials van advertir els representants dels treballadors en diverses ocasions que si la COS continuava al comitè d'Esfosa, la direcció portaria l'empresa primer a un Expedient de Regulació d'Ocupació (ERO), després a un concurs de creditors i, possiblement, a la fallida de la societat. «I potser, quan Esfosa vagi a subhasta, ho tornem a comprar nosaltres tres, net de personal», va dir en un moment de la reunió Josep Ramisa. La condició sine qua non que es va repetir fins a deu vegades als membres del comitè presents a la reunió és que la COS deixés Esfosa.

Durant la reunió, també se'ls va deixar clar que la direcció no veuria amb bons ulls que alguns dels aleshores membres del comitè hi continuessin, encara que fos sense les sigles de la COS. «Gent que és capaç d'enfrontar-se tan fàcilment als amos no pot estar al nostre comitè», va dir Ramisa durant la reunió. Si havien de continuar parlant amb la COS, insistien els tres accionistes d'Esfosa, «que ens han deixat com una merda i, a sobre, tenen raó, nosaltres no volem parlar de res».

Els tres directius també van retreure durant la reunió al comitè que treballadors de l'escorxador vigatà participessin a l'acampada que s'havia fet entre el 12 i el 14 de juliol davant de l'escorxador Le Porc Gourmet de Santa Eugènia de Berga. Els directius qualificaven de «surrealista» que treballadors d'Esfosa anessin a «tocar els collons» a una altra empresa. De fet, Ramisa va reconèixer en dues ocasions que Jorge Samper, principal accionista de Le Porc Gourmet, l'havia trucat per demanar-li explicacions i que ell li va haver de dir que la situació se'ls havia «escapat de les mans», però que, el setembre -que és quan presumptament volien presentar el concurs de creditors-, ja s'arreglaria tot. Segons va dir Ramisa en aquella reunió, Samper li va recomanar que acomiadés tots els treballadors d'Esfosa «i a prendre pel cul».

Unes pressions que van estar a punt de fer el seu efecte

A la demanda presentada per la COS al jutjat també es fa referència a les pressions que hauria fet l'anterior gerent d'Esfosa, Lluís Saballs, als treballadors perquè retiressin la seva confiança al

sindicat. En concret s'hi diu que durant els mesos de juliol i agost de 2016 Saballs va anar citant «un per un» a tots els treballadors de l'empresa perquè donessin la conformitat a la convocatòria d'una assemblea per instar la revocació del comitè d'empresa, «sota amenaça de perdre la seva feina».



Pancartes a l'acampada reivindicativa davant d'Esfosa el juny de 2016 Foto: Dolors Pena

El resultat d'aquesta votació, molt ajustat, és precisament un dels arguments en els quals també sustenta la COS la seva demanda. El 2014, la COS havia obtingut set dels nou membres del comitè en la primera ocasió que es presentava a unes eleccions sindicals. Més endavant, el maig de 2017, ja amb l'ambient a Esfosa força més pacificat que el 2016, en unes eleccions parcials per renovar dues persones del comitè d'empresa, la candidatura de la COS va tornar a obtenir 83 dels 90 vots emesos. Entremig, però, en plena pressió per part de la direcció caps als treballadors perquè retiressin la confiança en la COS i el comitè d'empresa, el 12 de setembre de 2016 es va dur a terme la votació per revocar el comitè. Una «mera votació», com la qualifica la COS en la seva demanda, ja que no es va celebrar pròpiament una assemblea «perquè l'empresa no ho va permetre». Aquella votació, duta a terme en plena campanya de pressions de la direcció, va tenir un resultat molt més ajustat que les de 2014 i 2017: dels 138 treballadors de la plantilla fixa d'Esfosa, 66 van votar per mantenir el comitè, 59 per revocar-lo, i hi va haver 12 abstencions i 1 vot en blanc. «Les amenaces i coaccions fetes per la direcció al·legant el tancament de l'empresa i el concurs de creditors van esdevenir el factor clau d'aquest ajustat resultat, tot i que no va aconseguir finalment el seu propòsit», diu el sindicat en la seva demanda judicial.

En la línia d'algunes de les afirmacions de Ramisa en la reunió del 12 d'agost de 2016, la COS transcendeix en la seva demanda el conflicte a Esfosa i el fa extensiu a la resta de sector carni. «El que es va pretendre per part d'Esfosa va ser desactivar les legítimes aspiracions d'aquest sindicat no només a Esfosa, sinó a tota la indústria càrnia», diu la COS en la seva demanda. I és que va ser a partir de l'èxit de la vaga d'Esfosa del 29 i 30 de març de 2016 i la posterior

acampada davant l'escorxador durant el mes de juny que va crear-se el moviment de Càrnies en Lluita, format per persones que treballen al sector però també d'altres que els donen suport o els fan acompanyament en diverses tasques.

Càrnies en Lluita també va impulsar una acampada posterior a Le Porc Gourmet, un altre dels principals escorxadors de l'Estat espanyol, propietat d'un dels gegants del sector, l'aragonès Grupo Jorge. Càrnies en Lluita també va ser qui va impulsar la modificació de la llei de Cooperatives amb la intenció de posar fre a les anomenades falses cooperatives. Una fórmula a través de la qual el sector carni obliga a les persones que hi treballen a fer-se sòcies d'aquestes falses cooperatives. En no ser assalariats, sinó suposadament socis propietaris de la cooperativa, perden la pràctica totalitat de drets laborals, sense reconèixer-los, però, els que tindrien com a socis de la societat. Del 2016 ençà, el conflicte s'ha fet extensiu a altres escorxadors d'Osona i de fora de la comarca, incloent-ne en les últimes setmanes algun de l'Aragó.

Esfosa com a «punta de llança» de la lluita a la resta de càrnies

En conseqüència, segons apunta la COS en la demanda, desactivar l'activitat d'aquest sindicat a Esfosa no esdevenia ni l'únic ni el principal objectiu de la pressió sobre les persones que treballaven en l'escorxador vigatà, «sinó eliminar l'existència d'un precedent mobilitzador victoriós al sector per limitar la capacitat d'encoratjar a d'altres treballadors del sector a organitzar-se sindicalment». De fet, si el conflicte a les càrnies va començar a Esfosa és perquè en aquest escorxador vigatà hi havia un comitè d'empresa que va poder convocar la vaga de dos dies del març de 2016. Ni a Le Porc Gourmet ni a la majoria de grans escorxadors que funcionen bàsicament amb personal de les anomenades falses cooperatives hi existeix ara per ara comitè d'empresa. «Esfosa esdevenia la punta de llança», afirma la COS en el text de la demanda judicial.



Protestes davant d'Esfosa la nit que va començar la vaga de dos dies de març de 2016 Foto: Josep Comajoan

En la demanda també es fa referència a l'acord al qual van arribar el 16 de novembre de 2016 la COS amb l'actual gerent d'Esfosa, Francisco Sorolla, a partir del qual es va entrar en una fase de conflicte laboral menys accentuat que el que es va viure durant el 2016. En concret, l'acord entre el comitè i Sorolla preveia deixar sense efecte l'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació

(ERTO) que finalment havia presentat l'empresa, amb un abonament del 50% de la retribució bruta deixada de percebre per tots els treballadors afectats, i amb abonament íntegre de la paga extra de Nadal de 2016; deixar sense efecte les sancions de sou i feina imposades als set membres del comitè de la COS i restituir-los íntegrament els salaris no abonats en el període d'aplicació de les sancions; desistir a tots els efectes de la demanda de conflicte col·lectiu interposada per Esfosa reclamant la nul·litat judicial de la vaga del març de 2016, i compromís de negociar determinats aspectes amb el comitè d'empresa i que precisament havien estat en l'origen de la convocatòria d'aquella vaga de dos dies.

Per la seva part, la COS -i també Càrnies en Lluita- renunciaven a exercir l'acusació en els procediments penals existents contra membres de la direcció o accionistes d'Esfosa, o la mateixa societat. Entre altres, això representava la retirada de la denúncia contra Josep Ramisa per les expressions racistes que en plena vaga del març de 2016 va proferir contra un treballador d'origen subsaharià. Un judici, el de les expressions racistes de Ramisa, que s'havia arribat a suspendre fins a tres vegades. El procediment que sí que va seguir el seu curs, però, va ser el que es jutjarà el 24 d'octubre per les amenaces i coaccions per fer fora la COS d'Esfosa, ja que l'acord amb l'empresa de novembre de 2016 es limitava a les denúncies penals, i aquesta altra es va portar per la via laboral.